

Museum Sjoel Elburg

JAARVERSLAG 2025

1. Voorwoord

Terugkijkend op 2025 kunnen we met overtuiging zeggen dat Museum Sjoel Elburg opnieuw heeft laten zien hoe belangrijk het is om geschiedenis levend te houden. Het museum vertelt een bijzonder verhaal: over Joods leven in Elburg, over verlies en veerkracht, en over de betekenis van herinneren in het heden. Dat dit verhaal nog altijd verteld kan worden, is allesbehalve vanzelfsprekend.

Elke dag opnieuw wordt dit mogelijk gemaakt door de inzet van velen. In het bijzonder willen wij onze vrijwilligers noemen. Zij vormen het hart van het museum. Met hun gastvrijheid, kennis en betrokkenheid zorgen zij ervoor dat bezoekers zich welkom voelen en dat er ruimte is voor ontmoeting, gesprek en bezinning. Hun bijdrage is van onschatbare waarde.

Het jaar 2025 stond in het teken van 80 jaar bevrijding. Op verschillende manieren is hierbij stilgestaan. Zo waren er de Holocaustherdenking, tentoonstellingen over onder meer Westerbork en Werkman en verscheen er een stripboek over het Joodse meisje Leni Duizend. Ook brachten duizend leerlingen uit Elburg een educatief bezoek aan voormalig kamp Westerbork. Daarnaast wist het verhalenmuseum veel bezoekers te trekken, uit de regio en ver daarbuiten.

Behalve herdenken en vertellen was 2025 ook een jaar van vooruitkijken. Het bestuur heeft samen met betrokkenen nagedacht over de toekomst van het museum. Hoe zorgen we ervoor dat Museum Sjoel Elburg duurzaam en toekomstbestendig blijft? Dat vraagt om reflectie op de manier van samenwerken, op de inrichting van het museum en op het zorgvuldig bewaren van verhalen en kennis. Dit proces wordt met openheid en respect gevoerd, met oog voor iedereen die het museum draagt.

Museum Sjoel Elburg bleef in 2025 een plaats van ontmoeting. Voor bezoekers die voor het eerst kennismaken met de Joodse geschiedenis van Elburg, maar ook voor mensen voor wie dit verleden een persoonlijke betekenis heeft. Juist in een tijd waarin vrijheid en verdraagzaamheid niet vanzelfsprekend zijn, blijft het van groot belang dat dit verhaal wordt verteld en doorgegeven.

Wij zijn dankbaar voor de steun van vrijwilligers, Vrienden, donateurs, samenwerkingspartners en subsidieverstrekkingen. Zonder hun vertrouwen en betrokkenheid zou het museum niet kunnen bestaan. Ook danken wij iedereen die het museum in 2025 heeft bezocht en zo heeft bijgedragen aan het behoud van deze bijzondere plek.

Met dit jaarverslag nodigen wij u uit om terug te kijken op een jaar vol inzet, ontmoeting en betekenis – en om samen met ons vooruit te blijven kijken.

Namens het bestuur,
Gerard van der Velde,
voorzitter Museum Sjoel Elburg

2. Profiel van onze organisatie

Museum Sjoel Elburg is gevestigd in het monumentale synagogegebouw van Elburg aan de Graaf Hendriksteeg 2 en is een verhalenmuseum over de geschiedenis van Joden in Elburg en de provincie.

1. Centraal staan de verhalen over het (on)gewone dagelijkse leven van Joodse families die vanaf 1700 in Elburg hebben gewoond. Het museum biedt een historisch perspectief voor een zeer actueel thema: integratie en verdraagzaamheid. Hoe werd er in het verleden aangekeken tegen minderheidsgroepen? Hoe leefden de Joodse en niet-Joodse Elburg naast en met elkaar? Daarmee presenteert Museum Sjoel Elburg de Joodse geschiedenis op een dynamische wijze en laat het zien hoe het verleden relevante lessen biedt voor het heden.
2. Behalve de permanente expositie organiseert de Sjoel jaarlijks drie wisseltonstellingen, die gerelateerd zijn aan het jodendom. In 2022 was Museum Sjoel Elburg organisator van de eerste Holocaustherdenking in Elburg. In alles zoekt Museum Sjoel Elburg de samenwerkingsverbanden op met onder andere organisaties die zich bezighouden met activiteiten op Joods religieus en cultureel gebied (SyNeON) en de Stichting Museumstad Elburg.

De Stichting Museum Sjoel Elburg is een culturele ANBI.

Bankrekeningnummer: NL 48 RABO 0115 5 142 60

BTW-nummer: NL 8153.30.741.BO1

RSIN: 8153.30.741

KvK: 08140269

Adres: Museum Sjoel Elburg Graaf Hendriksteeg 2 8081 CH Elburg
T. 0525 685 564
E. info@sjoelburg.nl
W. www.sjoelburg.nl

Missie

Bij Museum Sjoel Elburg zijn we ervan overtuigd dat de samenleving ermee gediend is als we het verhaal van de Joodse Elburgers met kracht en passie blijven vertellen. Dat verhaal gaat over onze gezamenlijke geschiedenis op de Noordwest-Veluwe, waar Joodse inwoners hun eigen cultuur inbrachten en een belangrijke bijdrage leverden aan de plaatselijke gemeenschap. Dat hun aanwezigheid in ons midden zo abrupt afgebroken is, maakt ons ervoor verantwoordelijk om te laten zien wie zij waren, hoe zij leefden en wat zij geloofden. Dat geeft ons de kans om te reflecteren op een belangrijke waarde als onderlinge verdraagzaamheid – noodzakelijk om met verschillende mensen samen te leven; en op de keerzijde daarvan: waartoe onverdraagzaamheid kan leiden – een les die we onze tijd ter harte moeten nemen.

Visie

De officiële definitie van een museum luidt: 'een permanente instelling zonder winstoogmerk ten dienste van de samenleving die materieel en immaterieel erfgoed onderzoekt, verzamelt, conserveert, interpreteert en tentoonstelt.' Bij Museum Sjoel Elburg herkennen we ons volledig in deze definitie. Museum Sjoel Elburg wil zich er graag voor inzetten om te blijven onderzoeken, verzamelen, conserveren, interpreteren en tentoon te stellen ten dienste van onze samenleving. We doen dat met vrijwilligers die allen, hetzij als bestuurder of als beheerder, gastheer of gastvrouw of lid van een werkgroep, hun kennis en kunde inzetten om het museum te laten zijn wat het nu is.

Doelen

Museum Sjoel Elburg is gehuisvest in de voormalige synagoge van Elburg. Om dit schitterende en monumentale rijksmonument in stand te houden, te onderhouden en te beheren wordt het pand aangewend als museum. In het museum wordt de historie van de Joodse gemeenschap in Elburg en omgeving op een toegankelijke manier verteld. Jaarlijks worden er drie wisseltentoonstellingen georganiseerd om de stroom bezoekers te versterken. Deze exposities zijn een aanvulling op de vaste collectie en zijn aan het jodendom gerelateerd. Uiteraard is de draagkracht van Museum Sjoel Elburg in die zin beperkt dat de stichting geen geld heeft, dat het museum op vrijwilligers draait, dus moet er op creatieve wijze begunstigers worden geworven en moeten op allerlei andere manieren gelden bijeen worden gebracht: door donateurs en het aanvragen van subsidies. De stichting heeft een bestuur zonder directie en Raad van Toezicht. Bestuursleden hebben een werkportefeuille en zijn onbezoldigd.

Strategie

Als vrijwilligersorganisatie moeten we blijvend alert zijn om de professionaliteit hoog te houden. Dat houdt in dat we als lid van de Museumvereniging moeten voldoen aan de eisen van de museumregistratie, zodat we de Museumkaart blijven houden. Ook ten opzichte van subsidies dienen we verantwoording af te leggen.

Museum Sjoel Elburg is afhankelijk van subsidies om door te gaan met de uiterst relevante missie om steeds opnieuw nadrukkelijk het verhaal van integratie en verdraagzaamheid onder de aandacht te brengen van een breed publiek.

1. Dat doen we niet alleen met ons museum, maar ook met het aanbieden van de Erfgoedleerlijn: het verzorgen van gastlessen aan leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs. Op die manier bereikt onze educatiewerkgroep jaarlijks honderden jongeren met het verhaal van de Joodse geschiedenis in Elburg.
  2. Museum Sjoel Elburg organiseert jaarlijks de Holocaustherdenking bij de Joodse begraafplaats in samenwerking met de burgerlijke gemeente.
  3. Eveneens werkt Museum Sjoel Elburg aan het opzetten en actualiseren van een kennisbank over het Joodse leven in Elburg.
- ☐ Dit alles doet Museum Sjoel Elburg onder het motto 'Zien leidt tot gedenken, gedenken tot doen' (Babylonische Talmoed, Menachot 43B).

Het aanhoudend opvlammend antisemitisme in de samenleving geeft ons de drive dat voorlichting en educatie aan volwassenen in het algemeen en jongeren in het bijzonder essentieel blijft.

3. Bestuur en medewerkers

Het bestuur heeft in 2025 in totaal tien keer vergaderd. Daarnaast een keer met de stichting Vrienden van Museum Sjoel Elburg. In 2025 verwelkomden we binnen het bestuur Regina Visser-Engelbracht als tweede secretaris.

Museum Sjoel Elburg bestond in 2025 zeventien jaar. Nu de jaren gaan tellen, blijkt dat er steeds meer storingen optreden in de door ons gebruikte hardware. Met het oog op de techniek is er een werkgroep ICT in het leven geroepen, waarin een aantal enthousiaste vrijwilligers deelneemt. Behalve David Evertsen participeren Leo Cahn en Arjen Wijsmuller in deze werkgroep. Vanuit het bestuur is Gerard van der Velde aangesloten. Deze werkgroep heeft allereerst de displays gecontroleerd met de bedoeling haperende exemplaren weer aan de praat te krijgen, wat dankzij Leo Cahn is gelukt. De werkgroep gaat nu ook aan de slag met een nieuwe website, wat een vervolg krijgt in 2026.

In de werkgroep onderhoud verwelkomden we vrijwilliger Henk van de Werfhorst, die zijn deskundige ogen over het gebouw heeft laten gaan. Zijn indruk is dat het gebouw goed in orde is. In de rapportage van Monumentenwacht Gelderland is melding gemaakt van zaken die nog moeten gebeuren, zoals schimmelvorming op bepaalde plekken in het gebouw en aanpassingen bij de dakkapel. Ook ten aanzien van het hoofdstuk duurzaamheid zal het een en ander opgepakt worden; Henk wees al op de mogelijkheden om subsidies te verkrijgen om ons gebouw te verduurzamen. Met de ervaren Henk van de Werfhorst krijgen we een vrijwilliger in huis die ons een grote stap verder kan brengen. Ook werd een begin gemaakt met de samenstelling van een werkgroepje dat de collectieregistratie ter hand gaat nemen.

Vrijwilligers

Aan het einde van 2025 telde ons vrijwilligersbestand 83 personen. Dit is inclusief alle beheerders en bestuurders.

Anke van der Velde stopte na jaren actief te zijn geweest als groepencoördinator. Lienske van den Berg volgde haar op.

Op 8 december hielden we onze eindejaarsbijeenkomst voor alle vrijwilligers. Iedereen kreeg daar namens het bestuur een attentie uitgereikt.

Bijzonderheden

De *Sjofar* verscheen twee keer in een editie van 8 pagina's.

In het kader van deskundigheidsbevordering voor onze vrijwilligers organiseerde Annet Land op 6 en 20 januari twee middagen met een workshopprogramma. De onderwerpen waren: gastvrijheid, uitleg van de lift, de kassa enzovoorts, Joods leven in Elburg en de museumcollectie. Deze workshopmiddagen werden als bijzonder waardevol ervaren. Het is de bedoeling ze eens in de twee jaar te herhalen.

In maart en april werd er rond het thema inclusie aan de vrijwilligers een cursus dementievriendelijk museum aangeboden. Twaalf gastvrouwen en -heren namen hieraan deel. In juni vond er een afsluiting plaats aan Museum Sjoel Elburg. Een zin uit het verslag: 'De bezoekers worden geraakt door de bijzondere sfeer: het gebouw ademt rust en geschiedenis uit. De ontvangst is vriendelijk en behulpzaam. Het museum biedt een afwisselende route langs beeld, geluid, objecten en verhalen. Het museum roept dan ook verwondering en respect op.'

Het museum mocht in april een schenking van drie schilderijen van Ruud Bartlema in ontvangst nemen, uit handen van Suzan Hekkelman, dochter van Jaap Hekkelman (1930-2007).

Op zaterdag 26 april 2025 schonk de familie Spronk-Flier de Yad Vashempenning die in 2014 postuum aan Hendrik Spronk en Jacobje Spronk-Flier werd toegekend, aan Museum Sjoel Elburg. Hendrik en Jacobje woonden op Zuiderzeestraatweg 366 in Oldebroek. Bij hen konden onder anderen de Joodse zusjes Maud en Rita Peper onderduiken.

Op zaterdag 3 mei vond de achtste editie van Open Joodse Huizen plaats in Elburg, georganiseerd door Museum Sjoel Elburg. Dit project met persoonlijke herdenkingen in huizen en andere gebouwen van waaruit Joodse bewoners tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn weggevoerd, trok vele belangstellenden.

In mei kwamen de vrijwilligers bij elkaar om te luisteren naar de persoonlijke Joodse familieverhalen van onze gastvrouwen Diny Beijersbergen en Corine Jansen.

In juni vond er een bijeenkomst plaats voor gidsen en andere belangstellenden van de vrijwilligers. Arjen Barel van Storytelling-Centre vertelde over de facetten van een goed verhaal. Willem van Norel vertelde over nieuwe inzichten met betrekking tot de Joodse geschiedenis van Elburg.

Op 6 juni verscheen het stripboek *Uit Duijzend*. Dit unieke boek vertelt het verhaal van het Joodse meisje Leni Duijzend (1928-2019) uit Amsterdam. Tekenaar is Renaat van Vuuren. Het stripboek is een

gezamenlijke uitgave van de Oudheidkundige vereniging Arent thoe Boecop en de Stichting Museum Sjoel Elburg en werd uitgegeven in het kader van 80 jaar vrijheid. Het is mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van de gemeenten Elburg, Nunspeet en Oldebroek, de oudheidkundige vereniging Arent thoe Boecop, de Provincie Gelderland, de Stichting Museum Sjoel Elburg, de Stichting Museumstad Elburg en de Stichting Vicarieën Elburg.

Alle 2400 scholieren van het voortgezet onderwijs in Elburg en Nunspeet en de 600 leerlingen van de Elburgse basisscholen die naar Westerbork zijn geweest, kregen in week 24 of 25 het stripboek *U Duijzend* aangeboden.

Op 20 mei overleed Ben Brouwer. Hij was jarenlang vrijwilliger binnen ons museum en deed zijn werkzaamheden met grote betrokkenheid, humor en een positieve instelling.

Op 14 juli overleed Theo van Ledden. Tijdens de oprichting van het museum en de vele jaren erna vervulde Theo van Ledden een belangrijke rol als voorzitter van het bestuur. Als bestuurder en vrijwilliger besteedde hij talloze uren aan het museum. Daarnaast was Theo vele jaren actief in de werkgroep educatie. Vanuit zijn ervaring als docent aan het Nuborgh College Lambert Franckens in Elburg wilde Theo jongeren graag de geschiedenis van het Joodse leven bijbrengen. Ook vertegenwoordigde Theo jarenlang de belangen van Museum Sjoel Elburg binnen de Stichting Museumstad Elburg, waar hij tevens de taken van penningmeester en secretaris heeft vervuld.

Op 15 oktober gingen we een dagje uit met al onze vrijwilligers naar 'Joods Amersfoort'. De organisatie lag in handen van vrijwilligerscoördinator Annet Land.

Samenstelling bestuur 2025

Gerard van der Velde, voorzitter

Jan van Dijken, penningmeester

Eric Docter, eerste secretaris

Regina Visser-Engelbracht, tweede secretaris

Marie Verheij-van Beijnum, algemeen lid + werkgroep tentoonstellingen

Rooster van aftreden

Naam	Functie	Bestuurslid sinds	Eerstvolgende datum van aftreden
Gerard van der Velde	Voorzitter	2020	31-12-2025
Eric Docter	Eerste secretaris	2023	31-12-2027
Jan van Dijken	Penningmeester	2022	31-12-2026
Marie Verheij-van Beijnum	Lid	2019	31-12-2026
Regina Visser-Engelbracht	Tweede secretaris	2025	31-12-2029

4. Jaarverslag werkgroep educatie

Samenstelling werkgroep per 31-12-2025: Teun Breen, Tineke Heijner, Huib Kuiper, Jetse Kuipers, Willem van Norel, Bert Rodenburg (voorz.), Mirjam van der Span, Henk Venekamp, Marijke Weterholt (secr.).

De werkgroep is in het najaar aangevuld in de persoon van mw. Tineke Heijner, gepensioneerd docent van het Groevenbeekcollege te Ermelo. De werkgroep heeft drie maal vergaderd, waarvan eenmaal op uitnodiging van en met de voorzitter van het bestuur. Veel afstemmend overleg wordt gevoerd via de moderne media.

Schoolbezoeken en -contacten: veel maandagen hebben scholen een bezoek aan de Sjoel gebracht. Acht maal was dat op een andere dag.

Overzicht scholen en groepen 2025 - Jaaroverzicht

Wk	Datum	School	Gr.	Aantal BO	Aantal VO
4	20-jan	Junior College Nuborgh Nunspeet			8
7	10-feb	PZ VO-3			73
9	3-mrt	PZ VMBO-3			70
11	17-mrt	Groevenbeek			135
13	24-mrt	Koldewyn Skoele	7/8	19	
15	7-apr	De Regenboog Oldebroek	8	16	
16	16-apr	Boaz Jacin Elspeet	6/7/8	71	
22	26-mei	PWA Oostendorp	8	23	
22	27-mei	Maartensdijk	7	25	
26	23-jun	De Borchstee	8	27	
27	3-jul	Ichthusschool IJsselmuiden	7/8	38	
28	7-jul	Ds. Baxschool Doornspijk	8	20	

36	1-sep	PZ Zorg & Welzijn / Economie			83
38	17-sep	Duitse scholieren			18
42	13-okt	Nuborgh VO-1			114
44	27-okt	De Wildemaet	8	22	
46	10-nov	PZ Kampen - Techniek			90
47	19-nov	Van Kinsbergen College			41
48	25-nov	Het Saffier Zwolle		57	
50	12-dec	De Vonk Odijk	7/8	28	
Totaal				346	632

Materiaal: het bestand lesmateriaal voldoet en is ongewijzigd gebleven.

Holocaustherdenking

Op 27 januari verleende de werkgroep educatie medewerking aan de Holocaustherdenking, in samenwerking met het Van Kinsbergen College.

Een geselecteerde leerlingengroep voerde een drama op; wat indruk maakte. Na toespraken van burgemeester Roozendaal, de rabbijn en de voorzitter van het bestuur van Museum Sjoel Elburg,

werden door leerlingen van genoemd college de namen van de omgekomen Elburgse Joodse mensen genoemd, waarna respectvol werd gedefileerd.

Veluwe Remembers '80

Het jaar 2025 stond in het teken van Veluwe Remembers '80. Vanuit diverse regionale groepen werd input geleverd om herdenking vorm te geven. Dit resulteerde in het idee om met leerlingen naar Westerbork te gaan en met hen een stukje van het Westerborkpad te lopen. Er is een aanvraag voor subsidie ingediend om dit

project financieel te ondersteunen. Aan onder meer de volgende voorwaarden werd voldaan:

- Het sloot aan bij een van de thema's van het Veluwse regioprogramma 'Vrijheid en Herinneren'.
- Het beoogde doel: het bewustzijn van de waarde van vrijheid vergroten bij de Gelderse inwoners.

Vervolgens hebben in totaal 1000 leerlingen van het primair en voortgezet onderwijs onder leiding van de werkgroep educatie een bezoek gebracht aan Herinneringscentrum Westerbork. Leerlingen van het voortgezet onderwijs deden dat nadat ze eerst de tentoonstelling over Westerbork in het museum

hadden bezocht; leerlingen van het primair onderwijs gingen rechtstreeks vanuit de scholen naar Westerbork.

Het stripboek

Op verzoek van Teun Breen heeft de Elburgse student Renaat van Vuuren als afstudeeropdracht een stripboek gemaakt over Lenie Duijzend. Lenie Duijzend heeft ondergedoken gezeten in onder meer Elburg en Oosterwolde. In samenwerking met oudheidkundige vereniging Arent thoe Boecop kon het stripboek worden uitgegeven.

Maud Peper-Dahme, die eveneens is ondergedoken geweest in Elburg, ontving in 2024 in New Jersey een eervolle onderscheiding vanwege haar inzet rond Holocausteducatie. Het geldbedrag van 7500 dollar dat aan de onderscheiding was verbonden, schonk Maud in 2025 aan Museum Sjoel Elburg, waarbij zij het bestuur verzocht om het geld te besteden aan educatieve doeleinden. Een gedeelte van de gift van Maud Peper-Dahme werd besteed voor de bekostiging van het stripboek. Maud heeft uit handen van de burgemeesters van Oldebroek en Elburg het eerste exemplaar van het stripboek ontvangen.

In het kader van Veluwe Remembers '80 vond in de werkloods van de Elburgse botterwerf tweemaal de opvoering plaats van het toneelstuk 'Anne en de anderen' door de toneelgroep 'Roestvrij'. De kosten daarvan kwamen voor rekening van de plaatselijke Rotaryclub en de gemeente Elburg.

Ontwikkeling mediatour

Vanuit het algemeen bestuur en onze werkgroep namen twee mensen in 2024 deel aan een cursus om een mediatour te ontwikkelen, geïnitieerd en gesubsidieerd door de provincie Gelderland en verzorgd door de Stichting Erfgoed Gelderland. Doel hiervan: de bezoekers van Museum Sjoel Elburg de mogelijkheid te bieden na afloop van hun individuele bezoek langs de voormalige Joodse panden te wandelen. De tour is gebaseerd op het leven van Roosje Victorina Klompmaker Jacobs en werd eind 2025 gelanceerd onder de titel 'met Roosje door Joods Elburg' - met de bedoeling dat de officiële presentatie zou volgen in 2026.

Evaluatie

Museum Sjoel Elburg biedt ons ruime mogelijkheden de geschiedenis van het Joodse volk, hun leven en lijden, onder de aandacht te brengen. Gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen en de invloed van hetgeen achter ons ligt, kan gesteld worden dat de boodschap die Museum Sjoel Elburg uitdraagt van niet te onderschatten waarde is. De educatieve waarde wordt door veel scholen erkend gezien de belangstelling voor het lespakket. Dankzij VR'80 hebben alle basisscholen uit Elburg een ontmoeting gehad met Museum Sjoel Elburg.

5. Jaarverslag werkgroep tentoonstellingen

Samenstelling werkgroep per 31-12-2025: Cathy Leijs (projectmedewerker), Tom Bergstra, Janèt Koele-Nagelhout, Marie Verheij-van Beijnum, David Evertsen, Wim Schenk. Er is een vacature.

Vergaderingen

De werkgroep kwam dit jaar vijf keer bijeen: 19 februari, 19 maart, 17 en 23 april, 17 september. Tom en Cathy hebben voornamelijk het noorden bezocht in verband met de tentoonstelling van H.N. Werkman. De werkgroep organiseerde in 2025 twee exposities, die elk op een zaterdagmiddag werden geopend in een feestelijke setting:

- Op zaterdag 8 februari de tentoonstelling 'Westerbork / ver weg / dichtbij';
- Op donderdag 10 juli de tentoonstelling 'H.N. Werkman, Chassidische legenden en de kunst van het verzet';
- Op zaterdag 6 december de tentoonstelling 'Mag Saar er zijn?'

Drie tentoonstellingen

Westerbork / ver weg / dichtbij, 10 februari tot en met 28 juni 2025

Deze expositie wilde een brug slaan tussen verleden en heden, in een tijd waarin duidelijk is dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. 'Westerbork' confronteert ons met onvrijheid, gevangenschap en deportatie. Westerbork lijkt misschien ver weg, maar is dichterbij dan we denken. Het ligt als het ware om de hoek van de geschiedenis en kan opeens weer realiteit worden.

H.N. Werkman. Chassidische legenden en de kunst van het verzet, 11 juli tot en met 29 november 2025

De Chassidische legenden behoren tot het beroemdste werk van Hendrik Nicolaas Werkman, die daardoor werd geïnspireerd door 'De legende van de Baalsjem' van de Joodse godsdienstfilosoof Martin Buber. De expositie bracht niet alleen de Chassidische legenden voor het voetlicht: ook werd aandacht besteed aan het leven en het werk van Werkman (1882-1945), met onder meer bruiklenen van het echtpaar Niemeijer-Hidding. Bij de expositie van Werkman werd een boekje gemaakt met afbeeldingen en korte toelichting op de Chassidische legenden.

Saar Sonéponse. Mag Saar er zijn? 6 december 2025 tot en met 28 maart 2026

Wat gebeurt er met jouw identiteit als familietrauma's van generatie op generatie worden doorgegeven? Saar Sonéponse probeerde hier zicht op te krijgen door middel van fotografie, die gekleurd was door persoonlijke verhalen en herinneringen.

Pr en communicatie

Voor elke tentoonstelling werd een flyer gemaakt en werden persberichten verstuurd. Via de sociale media van Museum Sjoel Elburg kregen de exposities de nodige exposure. Ook besteedde de (lokale) pers aandacht aan de exposities. In onder meer de Kunstkrant, het Museumtijdschrift en nog een aantal andere bladen werden advertenties geplaatst. In dit jaar werd ook de mediatour over Roosje en Joods Elburg afgerond met een flyer en QR-code.

Informatiemiddagen voor gastheren en -vrouwen

Dit jaar zijn er twee informatiebijeenkomsten gehouden voor onze gastheren en -vrouwen over de wisseltonstellingen, om ze adequaat toe te rusten voor bezoekers van het museum:

- maandagmiddag 10 februari over de expositie van Westerbork
- maandagmiddag 14 juli over de expositie van H.N. Werkman

Evaluatie

In 2025 kwamen er 10.108 bezoekers naar Museum Sjoel Elburg – ongetwijfeld de meesten van hen zullen zowel de vaste opstelling als de tijdelijke exposities hebben bekeken. Ook waren er 396 mensen die een stadsrondwandeling ondernamen, en van wie we mogen aannemen dat meerderen van deze groep ook binnen het museum zijn geweest. Qua invulling van de exposities heeft het onze blijvende aandacht om zorgvuldig na te gaan of deze passen binnen Museum Sjoel Elburg.

6. Kerncijfers 2025

Aantal bezoekers museum/publieksbereik: 10.108

Gastlessen aan scholieren: zie schema werkgroep educatie

Gastlessen in Museum Sjoel Elburg: 978 leerlingen (zowel primair als voortgezet onderwijs) ontvingen een gastles.

Vrijwilligers museum: 83

Deelnemers rondleidingen: 396

Hoofdsubsidiënten van Museum Sjoel Elburg:

Provincie Gelderland

Gemeente Elburg

Stichting Museumstad Elburg

Stichting Vrienden van Museum Sjoel Elburg

Andere subsidiënten en bruikleengevers:

Centrum voor Cultuur Elburg

echtpaar Niemeijer-Hidding

GRID Grafisch Museum Groningen

Groninger Museum

Herinneringscentrum Kamp Westerbork

Joods Cultureel Kwartier

Mediamuseum Beeld en Geluid

St. Erfgoed Gelderland

Rabo ClubSupport

Stedelijk Museum Amsterdam

Stichting Vicarieën Elburg

Vfonds

Communicatie

Advertenties in onder andere Kunstkrant, Museumtijdschrift, Eva-magazine, Onderweg in de Provincie, Joods Nu, Israël Aktueel, Trouw, Go-Kids, Museum en Galerie Krant, RD Uit-krant

Via persberichten verschijnt Museum Sjoel Elburg in de media

Museum Sjoel Elburg is actief op de sociale media:

Facebook

Instagram

LinkedIn